

การเปิดโอกาสให้เกิดส่วนร่วม
ปีการศึกษา ๒๕๖๖

โรงเรียนศรีปทุมพิทยาคม
อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา ๘ (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘ ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานและทางอ้อมร่วมวางแผน นโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร. ๒๕๕๐ : ๘๘-๙๐)ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๒. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก ๑๐ ประการ คือ ๑) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน ๒) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ ๓) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลนไม่ว่างเฉยทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ ๔) ต้องหมั่นสร้างและปรุงแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน ๕) อ่อนน้อมถ่อมตนวางตัวเรียบง่ายอยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา ๖) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม ๗) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ ๘) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา ๙) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ ๑๐) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

๓. บทบาทของชุมชนในการที่ส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้ ๑) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา ๒) การกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา ๓) การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ๔) การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา ๕) การตรวจสอบการจัดการศึกษา

๔ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ ๑) สำรวจความต้องการการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ๒) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ๓) การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์

พันธกิจ ๔) กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ๕) การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ ๖) การสรุปผลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการจัดการศึกษานับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กหากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการด้านภูมิปัญญากับบุตรหลานย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่มส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียนรวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

ภาพกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่นักเรียนโดยพระธรรมทูต

ภาพกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่นักเรียนด้านต้านภัยยาเสพติด

ภาพกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ภาพ การประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของ Facebook ของโรงเรียน

ภาพกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่นักเรียนด้านการป้องกันลูกน้ำยุงลาย

การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

โรงเรียนศรีปฐมพิทยาคม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ประจำภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

จำนวนผู้ปกครอง จำนวน ๒๑๐ คน

มาประชุม ๑๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔๗

ไม่มาประชุม ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๓

๑. หัวข้อสำคัญของการประชุม ได้แก่

- ครูที่ปรึกษาแนะนำตัวเอง
- ครูที่ปรึกษาพูดคุยเรื่องพฤติกรรมนักเรียนโดยภาพรวม/ระเบียบโรงเรียน
- ครูที่ปรึกษาขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในเรื่องการเน้นย้ำนักเรียนมาโรงเรียนสาย
- การคัดเลือกผู้ปกครองเครือข่ายประจำห้องเรียน
- การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ประจำภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
- การใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียนของนักเรียน
- การติดต่อสื่อสารระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครอง
- การให้ความสำคัญต่อการมาประชุมที่โรงเรียน

๒. ข้อเสนอจากการประชุม

ความวิตกกังวลต่อนักเรียนในความปกครอง

- นักเรียนไม่สนใจการเรียน
- นักเรียนติดเกม ติดโทรศัพท์ และโซเชียล
- นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อครูและผู้ปกครอง
- นักเรียนกลับบ้านมีด่าและโกหกผู้ปกครองว่ามีกิจกรรมที่โรงเรียน/งานกลุ่ม
- ปัญหาเสพติดในชุมชนและในโรงเรียน
- นักเรียนไม่ยอมติดตาม แก้ว 0, ร
- ความปลอดภัยของนักเรียนเวลาอยู่ในโรงเรียนกับเพื่อนๆ

แนวทางปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- ครูและผู้ปกครองช่วยกันเน้นย้ำเรื่องการเรียน
- ครูและผู้ปกครองคอยตักเตือนเรื่องการแต่งกายของนักเรียนตั้งแต่ออกจากบ้านและเวลาอยู่ในโรงเรียน
- ครูที่ปรึกษาติดตามงาน แก่ 0, ร และผู้ปกครองช่วยสอดส่องดูแลที่บ้านอีกทางหนึ่ง
- โรงเรียนและผู้ปกครองมีนอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนมากขึ้น
- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองติดต่อแจ้งข่าวสารเมื่อเกิดกรณีนักเรียนยังกลับไม่ถึงบ้าน
- ครูที่ปรึกษาแจ้งข้อมูลการขาดกิจกรรมหน้าเสาธงให้กับผู้ปกครองได้รับทราบ
- ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพิ่มเติมในกรณีนักเรียนที่มีปัญหาเป็นพิเศษ
- ผู้ปกครองควรควบคุมความประพฤตินักเรียนขณะที่อยู่บ้านเรื่องการใช้เครื่องมือสื่อสาร
- ผู้ปกครองควบคุมการใช้โทรศัพท์ขณะที่นักเรียนอยู่ที่บ้าน

๓. บรรยากาศการประชุมและข้อสังเกต ความร่วมมือในการเสนอความคิดเห็น

- บรรยากาศการประชุมเป็นไปแบบกันเอง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ
 - ผู้ปกครองมีการซักถามและตอบคำถามอย่างตรงประเด็น
 - ผู้ปกครองให้ข้อมูลนักเรียนเป็นอย่างดีและเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ร่วมกันการให้ข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์
 - ผู้ปกครองแจ้งแหล่งมั่วสุมของนักเรียนที่อยู่ตามที่ต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เพื่อให้ทางโรงเรียนติดตามนักเรียน
 - ผู้ปกครองให้โรงเรียนลงโทษนักเรียนตามระเบียบของทางโรงเรียน
 - ผู้ปกครองช่วยแจ้งความประพฤติของนักเรียนแต่ละคนว่าขณะที่อยู่กับผู้ปกครองเป็นอย่างไร
- เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้รับทราบพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน
- ผู้ปกครองขอให้โรงเรียนจำกัดการใช้โทรศัพท์ และสร้างความตระหนักทางด้านการเรียนกับนักเรียน
 - ให้ทางโรงเรียนห้ามนักเรียนนำโทรศัพท์มาโรงเรียนเพราะอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำ

๔. ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง

- ควรให้โรงเรียนมีการแจ้งข่าวสารของทางโรงเรียนให้กับผู้ปกครองอย่างทันทั่วทั้งที่
- ครูที่ปรึกษาช่วยเน้นย้ำ และติดตามการแก่ 0, ร ของนักเรียน

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ประจำภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนศรีปฐมพิทยาคม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

